

ความหมายและประวัติความเป็นมาของบริษัทเงินทุน

ในประเทศไทยสามารถแบ่งประเภทของการประกอบธุรกิจออกได้เป็น ๓ ประเภทใหญ่ ๆ

ได้แก่

๑. บริษัทเงินทุน (Finance Companies) หมายถึง บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบ
ธุรกิจเงินทุนอย่างเดียว ปัจจุบันมี ๒๕ บริษัท *เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๒๕ มี ๒๘ บริษัท แต่เมื่อ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตไป ๓ ราย คือ บริษัท สยาม เยาวภา จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยพาณิชย์ จำกัด และ บริษัท ไทยพาณิชย์ จำกัด*

๒. บริษัทหลักทรัพย์ (Securities Companies) หมายถึง บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้
ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์เพียงอย่างเดียว ปัจจุบันมี ๑๗ บริษัท

๓. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ (Finance and Securities Companies) คือ บริษัทที่
ได้รับอนุญาตให้ประกอบทั้งธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ควบคู่กันไป เมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๒๑ มี ๔๕ บริษัท

แต่เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตไป ๑ ราย *คือ บริษัท สยาม เยาวภา จำกัด*
และ อีก ๒ ราย คือ บริษัท สยาม เยาวภา จำกัด กับ บริษัท สยาม เยาวภา จำกัด
เมื่อ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังนั้นปัจจุบันจึงมี ๔๔ บริษัท

ความหมายของธุรกิจ เงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์

ธุรกิจเงินทุน หมายความว่า ธุรกิจการจัดหาซึ่ง: เงินทุนและใช้เงินนั้นในการประกอบกิจการ
อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งจำแนกประเภทได้ดังต่อไปนี้

๑. กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์
๒. กิจการเงินทุนเพื่อการพัฒนา
๓. กิจการเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและการบริโภค
๔. กิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ
๕. กิจการเงินทุนอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สถาบันที่ประกอบธุรกิจเงินทุนดังกล่าวในระยะแรกเริ่ม (ก่อนปี ๒๕๑๕ ที่จะมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ บังคับใช้) จัดทะเบียนจัดตั้งในรูปแบบบริษัทจำกัด ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เท่านั้น และเมื่อมีการประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ บังคับใช้ บริษัทที่จะประกอบธุรกิจเงินทุน นอกจากจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในรูปแบบบริษัทจำกัดแล้ว ยังจะต้องยื่นขอรับอนุญาตจากกระทรวงการคลังในการประกอบธุรกิจเงินทุน จึงจะสามารถประกอบ "ธุรกิจเงินทุน" หรือ Finance Companies ได้

ในปัจจุบันบริษัทเงินทุนอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งประกาศใช้ ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

บริษัทเงินทุนเป็นสถาบันการเงินที่มีแนวทางดำเนินงานคล้ายธนาคารพาณิชย์ ดำเนินธุรกิจด้านการเงิน บริษัทเงินทุนที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวเอง กล่าวคือ เป็นสถาบันที่ระดมเงินทุน ซึ่งการระดมเงินทุนจากประชาชนแต่ละครั้งต้องไม่ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาท สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และจังหวัดนนทบุรี และไม่ต่ำกว่าห้าพันบาท สำหรับบริษัทเงินทุนและสาขาที่มีสำนักงานในเขตจังหวัดอื่น และการให้กู้ยืมก็เป็นทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว ด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน เช่น เพื่อการพาณิชย์ การพัฒนา ฯลฯ โดยที่บริษัทเงินทุนมีลักษณะการประกอบธุรกิจดังกล่าว จึงมีลักษณะเป็นสถาบันที่คล้ายกับธนาคารเพื่อการพัฒนา (Development Bank) ซึ่งให้กู้ยืมในระยะยาว และธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) ซึ่งให้กู้ยืมในระยะสั้น แต่ในการประกอบธุรกิจอื่น ๆ ที่เป็นหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ เช่น การให้บริการพิเศษอื่น การค้าประกัน การปริวรรตเงินตรา เป็นสิ่งที่ต้องห้ามของบริษัทเงินทุน แต่บริษัทเงินทุนก็สามารถที่จะให้บริการบางอย่างได้ เช่น ด้านการขายผ่อนส่ง ซึ่งบริษัทเงินทุนมีบทบาทสำคัญมากในระยะเริ่มแรกที่จัดตั้ง โดยเฉพาะด้านการผ่อนส่งรถยนต์ ซึ่งสามารถกระทำได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

๑. บริษัทเงินทุนจะให้เงินกู้แก่บริษัทที่ขายสินค้าผ่อนส่ง และผู้ซื้อจะผ่อนชำระค่าสินค้ายันแก่บริษัทผู้ขายสินค้า

๒. บริษัทเงินทุนจะเป็นผู้ชำระค่าสินค้ายให้ผู้ขายสินค้ายันแทนผู้ซื้อ แล้วให้ผู้ซื้อผ่อนชำระแก่บริษัทการเงินในภายหลัง โดยฝ่ายบริษัทเงินทุนจะกำหนดแบบของสัญญา และเงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ ส่วนอัตราดอกเบี้ยจะสูงต่ำหรือเท่าใดขึ้นอยู่กับอายุการผ่อนชำระ เงินที่ชำระครั้งแรกและความเสี่ยงต่อหนี้ที่อาจจะสูญ และอื่น ๆ เช่น ภาวะการเงิน อัตราดอกเบี้ยในขณะนั้น

กิจการเงินทุนเพื่อการพาณิชย์ หมายความว่า กิจการจัดหาเงินทุนจากประชาชนและให้กู้ยืมระยะสั้น รวมทั้งเป็นผู้รับรอง ผู้รับอวัล หรือผู้สอดเข้าแก้หน้าในตัวเงิน เป็นทางการค้าปกติ

✓ สำหรับบริษัทเงินทุนที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการพัฒนาให้ได้รับอนุญาตที่จะประกอบกิจการดังต่อไปนี้ได้ด้วย

- ก. การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนในการจัดหาเงินกู้ยืม หรือเงินลงทุนให้แก่กิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือพาณิชย์กรรม หรือการจัดการเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินแก่หรือการลงทุนในกิจการดังกล่าว
- ข. การให้บริการจัดทำหรือวิเคราะห์โครงการเพื่อการลงทุน
- ค. การเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเงินหรือการดำเนินงานของกิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือพาณิชย์กรรม

ง. การเป็นที่ปรึกษาในการจัดซื้อกิจการหรือการจัดการควบรวมกิจการเข้าด้วยกัน

กิจการเงินทุนเพื่อการจัดจำหน่ายและการบริโภค หมายความว่า กิจการจัดหาเงินทุนจากประชาชน และทำการดังต่อไปนี้เป็นทางการค้าปกติ

๑. ให้กู้ยืมเงินเพื่อให้ใช้เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าโดยชำระราคาเป็นงวด ๆ หรือโดยให้เช่าซื้อ
๒. ให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชน เพื่อให้ใช้ในการซื้อสินค้าจากกิจการที่ไม่ใช่ของตนเอง
๓. ให้ประชาชนเช่าซื้อสินค้าที่รับโอนกรรมสิทธิ์มาจากกิจการ ซึ่งจำหน่ายสินค้านั้นเมื่อได้ตกลงจะให้เช่าซื้อ หรือให้ประชาชนเช่าซื้อสินค้าซึ่งยึดได้จากผู้เช่าซื้อรายอื่น
๔. รับโอนโดยมีค่าตอบแทนซึ่งสิทธิ เรียกร้องที่เกิดจากการจำหน่ายสินค้า

กิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ หมายความว่า กิจการจัดหาเงินทุนจากประชาชนและทำการดังต่อไปนี้ เป็นทางการค้าปกติ

๑. ให้กู้ยืมเงินแก่ประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และหรือบ้านที่อยู่อาศัย
๒. ให้กู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการจัดหาที่ดินและหรือบ้านที่อยู่อาศัย สำหรับจำหน่ายแก่ประชาชน หรือให้ประชาชนเช่าซื้อ
๓. จัดหาที่ดินและหรือบ้านที่อยู่อาศัยมาจำหน่ายแก่ประชาชนรวมทั้งให้ประชาชนเช่าซื้อ

ส่วนระยะเวลาในการให้กู้ยืมแก่ประชาชน ระยะสั้นหมายความว่า การให้กู้ยืมเงินมีกำหนดชำระคืนเมื่อทางถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ไม่เกินหนึ่งปี ระยะปานกลางไม่เกินห้าปี และระยะยาวเกินกว่าห้าปี ทั้งนี้นับแต่วันให้กู้ยืม การให้กู้ยืมยังหมายรวมถึงการรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตัวเงิน ตราสารเปลี่ยนมืออื่น หรือตราสารการเครดิตด้วย

ธุรกิจหลักทรัพย์ หมายความว่า ธุรกิจที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ดังต่อไปนี้

๑. กิจการนายหน้า ซื้อขายหลักทรัพย์ (Securities-Booker Business)
๒. กิจการค้าหลักทรัพย์ (Securities-Dealer Business)
๓. กิจการที่ปรึกษาการลงทุน (Investment-Advisor Business)
๔. กิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ (Securities-Underwriter Business)
๕. กิจการจัดการลงทุน (Investment Manager Business)
๖. กิจการอื่นเกี่ยวกับหลักทรัพย์ตามที่กำหนดในกระทรวง

กิจการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ (Broker) คือ กิจการที่เป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ โดยได้รับค่านายหน้าหรือบำเหน็จเป็นการตอบแทน กล่าวคือบริษัทจะทำหน้าที่เป็นคนกลางให้อุปสงค์และอุปทานทั้งในตลาดหลักทรัพย์และบางบริษัทอาจรวมถึงนอกตลาด (Over the Counter Market) ด้วยมาพบกันเพื่อส่งเสริมการเคลื่อนไหวอย่างถูกต้องในปริมาณและราคาของหลักทรัพย์

กิจการค้าหลักทรัพย์ (Dealer) คือ กิจการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของตนเอง โดยบริษัทจะพิจารณาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคง น่าเชื่อถือ และมีอนาคตดี เพื่อจะซื้อขายในอนาคต เมื่อมีการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นหรือหลักทรัพย์นั้นๆ

กิจการที่ปรึกษาการลงทุน (Investment Advisor) คือ กิจการที่ให้คำแนะนำแก่ประชาชนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกี่ยวกับคุณค่าของหลักทรัพย์หรือความเหมาะสมในการลงทุน หรือซื้อหรือขายหลักทรัพย์ใด ๆ เป็นทางการค้าปกติโดยได้รับค่าบริการหรือบำเหน็จเป็นการตอบแทน การให้คำแนะนำต่าง ๆ ข้างต้นนั้นยังหมายรวมถึงการแนะนำในเรื่องการขายหุ้น หรือออกหุ้นให้แก่ธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ประสงค์จะออกหุ้นจำหน่ายให้แก่ประชาชนด้วย

กิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ (Underwriting) คือ กิจการรับจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ให้กับประชาชน เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจ และอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในการระดมทุน โดยการรับประกันการขายหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัทเหล่านั้นเป็นการส่งเสริมให้เกิดการออมและการลงทุนในระบบการเงิน นอกจากนี้ยังเท่ากับเป็นการขยายตลาดทุนให้มีขอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้นด้วย การรับประกันการขายอาจทำได้ในรูปแบบดังนี้^๑

๑. Firm Contract บริษัทจะทำสัญญาว่า หากขายหลักทรัพย์นั้นไม่หมดก็จะมีส่วนที่เหลือ
๒. A Stand by Agreement เป็นการขายหลักทรัพย์แก่ผู้ถือหุ้นเดิม มีลักษณะเหมือนแบบ Firm Contract
๓. Best Effort Agreement การทำประกันการขายวิธีนี้เป็นที่ตกลงกันว่า บริษัทหลักทรัพย์จะขายหลักทรัพย์ให้ดีที่สุด ถ้าหากมีเหลือก็จะคืนให้บริษัทที่ออกไป
๔. All or None Agreement เหมือนกันแบบ Best Effort Agreement แต่แตกต่างกันข้อที่ว่าหลักทรัพย์ที่ออกจำหน่ายต้องมีผู้จองไว้หมด หากขายได้ไม่หมดในระยะเวลาที่ตกลงกันจะเลิกล้มสัญญาการขายนั้น
๕. Combined Firm and Best Effort Agreement เป็นการนำส่วนดีของแบบ Firm และ Best Effort เข้าด้วยกัน โดยจะประกันผลการขายแบบ Firm ไว้จำนวนหนึ่ง ส่วนที่เหลือก็จะทำการขายอย่างดีที่สุด คือ แบบ Best Effort ถ้าขายได้หมดก็จะมอบเงินให้ธุรกิจนั้นหมด แต่หากขายไม่หมดก็จะมีเงินไว้เพียงจำนวนที่ได้ตกลงเท่านั้น

กิจการจัดการลงทุน (Investment Manager) คือ กิจการจัดการลงทุนตามโครงการ โดยการออกตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินของแต่ละโครงการออกจำหน่ายให้แก่ประชาชน และนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธินั้นไปลงทุนในหลักทรัพย์ที่กำหนดไว้ในโครงการ ปัจจุบันใบอนุญาตประเภทนี้มีเพียงบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยแห่งเดียวที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

^๑ นวรัตน์ เลชะกุล, "การดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์" บันทึกประกอบคำบรรยาย ธุรกิจของบริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ในประเทศไทย ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน, ๒๕๒๒, หน้า ๔.

ความหมายของหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติ หมายถึง

- ๑. ตัวเงินคลัง
- ๒. พันธบัตร ตัวเงินหรือตราสารพาณิชย์อื่น ๆ
- ๓. หุ้นหรือหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นหรือหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้

หรือใบสำคัญแสดงการเข้าซื้อซื้อหุ้นหรือหุ้นกู้

- ๔. ใบสำคัญแสดงสิทธิในเงินปันผลหรือดอกเบี้ยจากหลักทรัพย์
- ๕. ตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินของโครงการลงทุน ซึ่งผู้ประกอบกิจการ

จัดการลงทุนไม่ว่าในหรือนอกประเทศเป็นผู้ออก

ก่อนประกาศใช้ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ เมื่อปี ๒๕๑๕ บริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ต้องจดทะเบียนเป็นรูปบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นเดียวกับบริษัทเงินทุน และดำเนินงานเกี่ยวกับหลักทรัพย์ด้านต่าง ๆ ต่อมาเมื่อมีประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๔๔ ประกาศใช้ บริษัทเหล่านี้ก็ต้องขออนุญาตจากกระทรวงการคลังเพื่อประกอบธุรกิจหลักทรัพย์อีกด้วย บริษัทที่ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์เรียกว่า "บริษัทหลักทรัพย์" หรือ "Securities Companies"

สถาบันกลางที่เป็นแหล่งรวมของธุรกิจหลักทรัพย์ในปัจจุบัน คือ "ตลาดหลักทรัพย์หรือตลาดหุ้น" (Securities Market หรือ Stock Market) เป็นสถาบันทางการเงิน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมการระดมทุน โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางสำหรับการพบปะกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายเพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์เป็นตลาดรอง (Secondary Market) หมายความว่าหลักทรัพย์ที่ทำการแลกเปลี่ยนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์นี้เป็นหลักทรัพย์ที่มีใช้หุ้นหรือหลักทรัพย์ที่ออกจำหน่ายเป็นครั้งแรก หลักทรัพย์เหล่านี้จะผ่านมือผู้ถือหุ้นรายแรกมาแล้วทั้งสิ้น ดังนั้นอาจพอสรุปได้ว่าธุรกิจหลักทรัพย์ หมายความว่าถึงการดำเนินการหรือเป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งกิจการต่าง ๆ เป็นผู้ออกจำหน่าย เช่น กิจการค้า อุตสาหกรรม และสถาบันการเงิน เป็นต้น เงินที่ได้จากการออกจำหน่ายหลักทรัพย์เป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวที่สำคัญของกิจการดังกล่าว^๑

---

^๑ สรุปรายงานสถาบันการเงินปี ๒๑, บริษัทแพนสยามคอมมิวนิตีเคชั่น จำกัด (บริษัทการพิมพ์ : กรุงเทพฯ, ๒๕๒๒) หน้า ๔๓.

ประวัติและความเป็นมาของธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์

ในประเทศไทยได้มีการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ขึ้นก่อนเป็นครั้งแรกเมื่อประมาณ ๒๖ ปีมาแล้ว โดยประกอบธุรกิจด้านกิจการนายหน้า ผู้ค้าหลักทรัพย์ก่อนด้านอื่น ๆ บริษัทแรกที่จัดตั้งขึ้น คือ บริษัท เบิร์ด จำกัด โดยนายวิลลิส เอชอาร์ เบิร์ด เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๔๙๖ ในระยะแรกบริษัทนี้ประกอบธุรกิจด้าน Import-Export เป็นงานหลัก และได้เริ่มดำเนินงานด้านกิจการนายหน้าและค้าหุ้นอย่างจริงจังเมื่อปี ๒๕๐๖^๑

หลังจากปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ก็มีการจัดตั้งบริษัทขึ้นดำเนินงานในลักษณะนี้เพิ่มขึ้น คือ บริษัท สิกวงมิ่ง จำกัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๒

ครั้งถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๓ กลุ่มเอกชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศได้จัดตั้ง "กองทุนรวมไทย" (TIF = THAI INVESTMENT FUND) ขึ้น โดยมีบริษัท Thaibec Investment Service จำกัด ได้เริ่มประกอบธุรกิจด้านกิจการกองทุนรวมขึ้นเป็นครั้งแรก

ปลายปี ๒๕๐๔ ได้เริ่มมีการจัดตั้งบริษัทเงินทุนขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดยกลุ่มผู้ถือหุ้นบริษัทกรรมสุด ได้ก่อตั้งบริษัทบางกอกอินเวสต์เมนต์ จำกัด (Bangkok Investment Company Limited) ขึ้น ประกอบธุรกิจในการจัดหาเงินทุนให้แก่ผู้ต้องการซื้อรถยนต์เพียงโดยเฉพาะ รวมทั้งจัดหาเงินทุนให้แก่บริษัทขายรถเพียง นอกจากนี้ยังประกอบธุรกิจด้วยการรับประกันรถยนต์อีกด้วย^๒

^๑ ความเป็นมาของบริษัทการเงิน, รายงานผลการศึกษา วิจัย บริษัทการเงิน, ฝ่ายวิจัย
บริการการตลาด กองวิจัยสินค้าและตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ (โรงพิมพ์
ช่างพาณิชย์ : กรุงเทพฯ, ๒๕๒๒) หน้า ๖.

^๒ วัลลภชัย ไทยจุลส์ และคนอื่น ๆ, การจัดตั้งและการควบคุมบริษัทการเงิน, รายงาน
ผลการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ห้วงบดของ บริษัทการเงินในเชิงปริมาณ (ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน : กรุงเทพฯ), หน้า ๑๑.

หลังจากนั้นก็มีการจัดตั้งธุรกิจทางด้านเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์เพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ กลุ่มอุตสาหกรรมเอกชนได้ร่วมกันจัดตั้ง "สถานปรีวรรตหุ้น" ซึ่งเป็นตลาดหลักทรัพย์ครั้งแรกในประเทศไทย และได้เปลี่ยนแปลงเป็นบริษัทจำกัดในปีถัดมา คือ ๒๕๐๖ โดยใช้ชื่อว่า บริษัทตลาดหุ้นกรุงเทพฯ จำกัด (Bangkok Stock Exchange) เป็นการประกอบกิจการโดยรัฐบาลไม่ยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้องควบคุมและให้สิทธิพิเศษแต่อย่างใด แก่บริษัทจดทะเบียนผู้ลงทุนจึงได้รับการคุ้มครองแต่เพียงตลาดหุ้นบังคับให้บริษัทจดทะเบียนส่งสำเนา บคูลและงบกำไรขาดทุนที่ผ่านการรับรองของผู้สอบบัญชีแล้วให้กับตลาดหุ้นเท่านั้น

ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ผ่านตลาดหุ้นกรุงเทพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ มีมูลค่าเฉลี่ยไม่เกินปีละ ๕๐ ล้านบาท คือ มีมูลค่าการซื้อขายต่ำสุดเท่ากับ ๒๖.๑ ล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ และมีมูลค่าการซื้อขายสูงสุดเท่ากับ ๑๖๐.๑ ล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ หลังจากหุ้นมีราคาอยู่ในระดับสูงในระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ แล้ว ก็เริ่มลดลงอย่างรวดเร็ว ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗ ตลาดหุ้นมีสภาพขบเขามากจนแทบจะไม่มีการซื้อขายหลักทรัพย์เลย กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย จึงมีนโยบายจะยุบตลาดหุ้นกรุงเทพเสีย และสร้างตลาดหุ้นแห่งใหม่ขึ้นแทน เนื่องจากโครงสร้างและสถานะบริษัทจำกัดของตลาดหุ้นกรุงเทพทำให้รัฐบาลไม่อาจจะตรากฎหมายขึ้นมาช่วยปรับปรุงกิจการได้^๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑รายงานผลการศึกษาดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ฝ่ายวิจัยบริการการตลาด กองวิจัย
สินค้าและการตลาด กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, (โรงพิมพ์ข่าวพาณิชย์ : กรุงเทพฯ, มิถุนายน ๒๕๒๒)
หน้า ๔.

^๒เล่มเดียวกัน, หน้า ๔.

สถิติมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านตลาดหุ้นกรุงเทพ (๒๕๐๗ - ๒๕๑๖)^๑

(หน่วย : ล้านบาท)

<u>ปี พ.ศ.</u>	<u>หุ้นทุน</u>	<u>หุ้นกู้</u>	<u>รวม</u>
๒๕๐๗	๒๕.๖	๐.๕	๒๖.๑
๒๕๐๘	๙๗.๘	๘.๙	๑๐๖.๗
๒๕๐๙	๗๐.๒	๒.๑	๗๒.๓
๒๕๑๐	๙๙.๖	๑๑.๑	๑๑๐.๖
๒๕๑๑	๑๓๖.๘	๒๓.๓	๑๖๐.๑
๒๕๑๒	๑๑๑.๔	๒.๗	๑๑๔.๑
๒๕๑๓	๔๐.๗	๕.๐	๔๕.๗
๒๕๑๔	๘๑.๕	๖.๘	๘๘.๔
๒๕๑๕	๒๖.๒	๘๖.๗	๑๑๓.๐
๒๕๑๖	๒๕.๙	๒.๖	๒๘.๕

นอกจากนี้ธุรกิจหลักทรัพย์ในขณะนั้นยังมีขอบเขตจำกัด โดยเหตุนี้ตลาดหุ้นในประเทศไทยยังมีขอบเขตจำกัด Bangkok Stock Exchange ที่มีอยู่ในขณะนั้นมิได้ทำหน้าที่เป็นตลาดหุ้นอย่างแท้จริง การซื้อขายหุ้นที่สมาชิกกระทำให้ลูกค้านั้นไม่ได้กระทำในตลาดหุ้น แต่ทำการซื้อขายกันที่สำนักงานของสมาชิกแต่ละคน นอกจากนั้นการบริหารตลาดหุ้นก็ยังไม่มีประสิทธิภาพที่ดีพอ อุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งในการดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์ คือ บริษัทหลักทรัพย์ต่าง ๆ มีทุนในปริมาณจำกัดทำให้ไม่สามารถขยายธุรกิจในด้านนี้ได้อย่างกว้างขวาง^๒ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการซื้อขายหุ้นของบริษัทสมาชิกของ Bangkok Stock Exchange นั้น ทำการซื้อขายให้แก่ลูกค้านอกตลาดทั้งสิ้น

^๑ ที่มา ส่วนวิจัยเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

^๒ ประวัติความเป็นมาของธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์, ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ในประเทศไทย, ฝ่ายวิชาการ, ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน, (ห้างหุ้นส่วนจำกัดคิวพร, กรุงเทพฯ, ๒๕๒๒) หน้า ๓.

ในปี ๒๕๐๘ ได้มีการจัดตั้งบริษัทเครดิตการพาณิชย์ประเทศไทย จำกัด (Commercial Credit Corporation Thailand Limited) ขึ้น ซึ่งถือหุ้นส่วนใหญ่โดยชาวต่างประเทศ ดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่ในการให้บริการจัดหาเงินทุน เพื่อการจำหน่ายและการบริโภคสินค้าประเภทถาวร

ต้นปี ๒๕๐๙ บริษัทสินอุตสาหกรรมไทย จำกัด ซึ่งเป็นกิจการในเครือของบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ได้เริ่มดำเนินการโดยการจัดหาทุนด้วยการออกตราสารพาณิชย์ (Commercial paper) ขายให้แก่ประชาชนทั่วไปเพื่อนำเงินทุนที่ได้ไปใช้ในกิจการในเครือของตนเอง ซึ่งต่อมาในปี ๒๕๑๑ บริษัทซิงเกอร์ จำกัด (Singer Sewing Machine) ก็ได้ทำการจัดหาทุนเช่นนี้เหมือนกัน

สาเหตุของการจัดตั้งบริษัทเงินทุน

ในช่วงระยะเวลาเหล่านี้ นับแต่พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผลบังคับใช้ ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ต่างชาติดำเนินสาขาในประเทศไทยเกินกว่าหนึ่งสาขา และบางธนาคารพาณิชย์ต่างชาติ ยังไม่มีสาขาในประเทศไทยมาก่อนเลย ซึ่งก็จะไม่สามารถขอใบอนุญาตเปิดสาขาในประเทศไทยได้ จึงทำให้ธนาคารต่างชาติเหล่านี้หันมาเปิดบริษัทเงินทุนแทน ประกอบกับมีเหตุผลสนับสนุนอื่น เช่น การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยที่กำลังพัฒนา ความต้องการเงินทุนมาก ประกอบกับสถาบันที่สนองความต้องการด้านเงินทุนซึ่งสำคัญในช่วงนั้นคือ ธนาคารพาณิชย์ ถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้แก่ประชาชนไม่เกินร้อยละ ๗ (เพิ่มเป็นร้อยละ ๘ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๗ ปัจจุบันร้อยละ ๙ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๒ และร้อยละ ๑๒ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๒๓) ซึ่งทำให้การระดมทุนของธนาคารพาณิชย์เสียเปรียบบริษัทเงินทุนมาก เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยของบริษัทเงินทุนยังไม่มีการควบคุม ทำให้ธนาคารพาณิชย์ในประเทศหลายแห่งได้จัดตั้งบริษัทเงินทุนของตนขึ้นมาเพื่อแข่งขันในด้านการระดมเงินฝาก และยังเป็นช่องทางในการระบายเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในการให้สินเชื่อเพิ่มเติมแก่ลูกค้าของตนอีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนิติบุคคลอื่น ๆ ที่ร่ำรวยมีฐานะและดำเนินการเกี่ยวข้องกับวงการธุรกิจการค้าขาย การอุตสาหกรรม ซึ่งพวกนี้เป็นกิจการที่มีความเป็นปึกแผ่น และเกี่ยวข้องกับการเงินและสถาบันการเงินอยู่ตลอดเวลา และทราบความเป็นไปของภาวะเศรษฐกิจและการเงินมากพอสมควร

ประกอบกับมองเห็นความสำเร็จ เพราะได้กำไรดีหากจะจัดตั้งบริษัทเงินทุนของตนเองขึ้นมาบ้าง เพื่อจัดหาทุนให้แก่ตนเองและบริษัทในเครือ และบางช่วงของภาวะการเงินตนเองและบริษัทในเครือก็มีเงินเหลือพอที่จะปล่อยกู้ได้ จึงได้มีการจัดตั้งบริษัทเงินทุนโดยกลุ่มนี้ขึ้นมาอีก

ประกอบกับทางรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาตลาดทุน จึงได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาสถาบันการเงินขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ประกอบด้วยผู้แทนทั้งจากรัฐราชการและสถาบันการเงินต่าง ๆ ในภาคเอกชน คณะอนุกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนเอกชนนี้มีเจ้าหน้าที่ชั้นอาวุโสของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นประธาน ได้ศึกษาวิธีการที่จะพัฒนาตลาดทุนในประเทศให้กว้างขวางขึ้น ในปี ๒๕๑๒ คณะอนุกรรมการฯ ได้ปรึกษาราชการกับกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ของรัฐบาลเพื่อจัดหาผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ในด้านการก่อตั้งตลาดทุนในประเทศที่กำลังพัฒนามาศึกษาและแนะนำ คณะกรรมการชุดนี้จึงได้ตกลงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยว่าจ้างศาสตราจารย์ซิดนีย์ เอ็ม روبบินส์ (Sidney M. Robbins) แห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา มาเป็นผู้เชี่ยวชาญช่วยทำการศึกษาและวางแผนโครงการพัฒนาตลาดทุนให้ โดยได้เขียนรายงานขึ้น เรื่อง A Capital Market in Thailand เสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เพื่อชี้ให้เห็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ๆ ในการพัฒนาตลาดทุนของประเทศไทย ตลอดจนข้อ เสนอแนะต่าง ๆ ในการพัฒนาตลาดทุนของประเทศไทย ตลอดจนข้อ เสนอแนะต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้น กับวิธีการเพื่อเร่งรัดพัฒนาตลาดทุนในประเทศ ในการดำเนินการตามข้อ เสนอแนะนี้ทางธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งในปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เรียกว่า "คณะทำงานโครงการพัฒนาตลาดทุน" เพื่อที่จะจัดเตรียมและวางพื้นฐานในการจัดตั้งตลาดทุนที่มั่นคงและมีระเบียบต่อไป ต่อมาในปี ๒๕๑๓ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดตั้งตลาดทุนโดยมีประธานและสมาชิก เป็นนักธุรกิจเอกชนล้วน ๆ ^๑

^๑ รายงานผลการศึกษาดตลาดหลักทรัพย์ฯ, ฝ่ายวิจัยบริการการตลาด กรมเศรษฐกิจ การพาณิชย์, หน้า ๕.

และในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้มีบริษัทเงินทุนซึ่งเป็นสถาบันการเงินแห่งแรกที่ให้บริการด้านการเงิน การลงทุนและค้าหลักทรัพย์อย่างแท้จริง โดยเรียกตัวเองว่า "ธนาคารเพื่อการลงทุน" คือ บริษัทค้าหลักทรัพย์และลงทุน จำกัด^๑ ซึ่งปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นี้เป็นปีที่เริ่มมีการทยอยจัดตั้งบริษัทเงินทุนขึ้นอย่างมากมาย โดยเฉพาะในช่วงที่ประเทศไทยอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔) ซึ่งขณะนั้นความต้องการเงินทุนเพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มีสูงขึ้น ในขณะที่สถาบันการเงินที่มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมีจำนวนน้อย การจะพึ่งพาเงินทุนจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ก็ทำได้น้อยและมีระยะเวลาสั้น และสถาบันธนาคารพาณิชย์ต้องรักษาเสถียรภาพความมั่นคงของระบบธนาคารจึงต้องจำกัดปริมาณเงินให้กู้ยืม ดังนั้นจึงเป็นช่วงโอกาสที่บริษัทเงินทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจะเข้ามาช่วยสถานการณ์เช่นนี้ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของโครงสร้างสถาบันการเงินที่เหมาะสมและมีเสถียรภาพ เพื่อช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวหน้าและมั่นคงยิ่งขึ้น ดังนั้นในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๓ (ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง ๒๕๑๙) รัฐบาลจึงมุ่งสนับสนุนสถาบันการเงินประเภทต่าง ๆ ให้ขยายการดำเนินงานเพื่อระดมเงินออมที่อยู่นอกสถาบันการเงินให้เข้าสู่สถาบันการเงิน และกระจายเงินออมนี้ไปก่อให้เกิดประโยชน์แก่ภาวะเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเป็นความสำคัญของการพัฒนาตลาดเงินและตลาดเงินทุนให้มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศยิ่งขึ้น

การดำเนินงานในระยะเริ่มแรก

การดำเนินงานของบริษัทเงินทุนในระยะเริ่มแรกเมื่อจัดตั้งไม่สู้จะประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นธุรกิจ ที่เพิ่งเริ่มดำเนินการ ยังไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนมากนัก เนื่องจากบริษัทเงินทุนระดมทุนโดยให้ดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น ทำให้ประชาชนคิดว่าความเสี่ยงย่อมสูงตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ดีในระยะต่อมาเมื่อมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๕ ประกาศใช้แล้ว ประชาชนเริ่มหันมาสนใจกิจการของบริษัทเงินทุนมากขึ้น บริษัทเงินทุนจึงเริ่มได้รับความนิยมและเป็นที่เชื่อถือของประชาชนทั่วไปตามลำดับ

^๑ ชัยวัฒน์ สัตตะรุจาวงษ์ และคนอื่น ๆ, อุตสาหกรรมธนาคารพาณิชย์และสถาบันเงินทุน, รายงานประกอบการศึกษาวิชาธุรกิจการเงินระหว่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๑, หน้า ๑๑-๑๒.

เป็นที่น่าสังเกตว่าการประกอบธุรกิจด้านบริษัทเงินทุนในประเทศไทย ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์มักจะควบคู่กันไปเป็นส่วนใหญ่ และค่อนข้างจะได้รับความนิยมจากผู้ลงทุนทั่ว ๆ ไป อีกด้วย การจัดตั้งบริษัทเงินทุนในระยะแรกก็ได้กำไรงามอยู่แล้วเมื่อประเทศไทยได้มีตลาดหลักทรัพย์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ อีกทั้งทำให้บริษัทเงินทุนต่างหันมาประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ควบคู่ไปกับธุรกิจเงินทุนเดิม และธุรกิจหลักทรัพย์ก็สามารถสร้างกำไรทั้งกำไรส่วนทุน และกำไรด้านดอกเบี้ยเงินปันผลเป็นอย่างดี กอปรกับบริษัทเงินทุนก็สามารถระดมทุนได้เอง ดังนั้นการเจริญเติบโตของบริษัทเงินทุนจึงเป็นไปในอัตราที่รวดเร็วมาก (ตามตาราง) นอกจากนั้นเหตุผลที่อาจจะสนับสนุนได้อีกคือ ตลาดทุนของประเทศไทยยังไม่กว้างขวางนัก บริษัทที่ดำเนินธุรกิจหลักทรัพย์อย่างเดียวจะไม่สามารถหากำไรมาคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และไม่มีเงินทุนพอที่จะลงทุนในหลักทรัพย์เมื่อพูดในด้านปริมาณของหลักทรัพย์ แม้บริษัทหลักทรัพย์นั้นจะมีความสามารถในด้านคุณภาพของหลักทรัพย์ก็ตาม

เมื่อประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ พ.ศ. ๒๕๑๕ ประกาศใช้แล้ว บริษัทเงินทุนเดิมต้องขออนุญาตต่อสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังในการประกอบธุรกิจและต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก่อน นับแต่วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา ดังนั้นข้อมูลในตารางจึงเริ่มแสดงตัวเลขเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และกระทรวงการคลังได้ระงับการพิจารณาคำขอเมื่อปลายปี ๒๕๒๐ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าได้มีบริษัทที่ประกอบธุรกิจทางด้านนี้มากเพียงพอแก่ความต้องการของภาวะการเงินและตลาดทุนในขณะนั้นแล้ว และแต่ละบริษัทก็จะเกิดการแข่งขันกันเองมากเกินไป เพราะทุกกิจการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกันอยู่แล้ว และหากว่าความต้องการทางด้านตลาดทุนและภาวะการเงินในอนาคตจะเพิ่มขึ้น บริษัทเงินทุนที่มีอยู่เดิมก็สามารถจะขยายตัวและมีประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ที่แต่ละบริษัทมีประสบการณ์รองรับต่อสภาพการณ์ทางการเงินและตลาดทุนได้

ตารางที่ ๑

การขยายตัวของบริษัทเงินทุน

ปี	บริษัทเงินทุน	บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	ถูกถอนใบอนุญาต	รวม	อัตราการขยายตัว(%)
๒๕๑๖	๑๓	๔๑	-	๕๔	-
๒๕๑๗	๑๑	๗๔	-	๘๕	๕๗.๕๑
๒๕๑๘	๑๓	๕๒	-	๖๕	๑๑.๗๗
๒๕๑๙	๑๖	๔๔	-	๑๐๐	๕.๒๖
๒๕๒๐	๒๔	๔๕	-	๑๑๓	๑๓.๐๐
๒๕๒๑ ^๑	๒๔	๔๕	-	๑๑๓	-
๒๕๒๒	๒๔	๔๔	๑๕	๑๑๒	(๐.๘๕)

ที่มา : บันทึกประกอบคำบรรยาย เรื่อง ธุรกิจของบริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิต ฟองซิเอรี โดย นายณรงค์ เลขะกุล อดีตหัวหน้าหน่วยวิเคราะห์บริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๐ กระทรวงการคลังได้ระงับการพิจารณาทำขอรับอนุญาตประกอบ ธุรกิจเงินทุนและธุรกิจหลักทรัพย์ จำนวนบริษัทที่ได้รับอนุญาตจึงไม่เปลี่ยนแปลง

^๒เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ บริษัทราชาเงินทุน จำกัด ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบ ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจหลักทรัพย์

ตารางที่ ๒

สำนักงานบริษัทเงินทุนแยกตามสถานที่ตั้ง

ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

ที่ตั้ง	สำนักงานใหญ่		สำนักงานสาขา		รวม
	บริษัทเงินทุน	บริษัทเงินทุน- หลักทรัพย์	บริษัทเงินทุน	บริษัทเงินทุน- หลักทรัพย์	
กรุงเทพฯ	๒๕	๔๐		๑๑	๑๑๖
เชียงใหม่		๒		๒	๔
นครสวรรค์		•			•
ราชบุรี	•				•
นครราชสีมา	•				•
ชลบุรี		•		•	๒
ฉะเชิงเทรา		•			•
พิษณุโลก				•	•
พิจิตร				•	•
สงขลา	•		•	๒	๔
ระนอง				•	•
ภูเก็ต				•	•
ขอนแก่น				•	•
ลำปาง				•	•
นครศรีธรรมราช			•		•
สุราษฎร์ธานี			•		•
ลำพูน				•	•
แพร่				•	•
เขียงราย				๔	๔
สมุทรปราการ				•	•
ยอดรวม	๒๕	๔๕	๓	๒๔	๑๔๕

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

บทบาทของบริษัทเงินทุนต่อ เศรษฐกิจ

เนื่องจากบริษัทเงินทุนเป็นสถาบันการเงินที่ค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศไทย แต่ก็ได้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่ามีผลสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไม่น้อย แม้ว่าจะยังไม่มากเท่ากับธนาคารพาณิชย์ แต่นับวันสถาบันบริษัทเงินทุนก็จะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นโดยเมื่อพิจารณาถึงอายุการก่อตั้ง ซึ่งบริษัทเงินทุนส่วนใหญ่เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เพียงระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปี ส่วนธนาคารพาณิชย์เริ่มมาแล้วในประเทศไทยนับเป็นร้อย ๆ ปี บริษัทเงินทุนยังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอันดับสองรองจากธนาคารพาณิชย์และเหนือกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ ที่จัดตั้งมาก่อน และที่เห็นได้ชัดคือเมื่อเกิดกรณีของบริษัทราชาเงินทุน ทำให้วงการเศรษฐกิจทั้งทางด้านการเงิน อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ขึ้นป่วน จึงเป็นข้อเตือนใจและสังเกตแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่จะให้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันบริษัทเงินทุนที่มีต่อ เศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓

มูลค่าสินทรัพย์รวมของบริษัทเงินทุน
(ล้านบาท)

<u>ปี</u>	<u>จำนวนบริษัท</u>	<u>มูลค่าสินทรัพย์</u>	<u>อัตราการเจริญ (%)</u>
๒๕๑๖	๔๔	๑๐,๔๗๓.๗๖	-
๒๕๑๗	๔๔	๑๗,๗๕๕.๔๔	๖๗.๘๓
๒๕๑๘	๔๔	๒๒,๘๖๗.๒๑	๒๙.๒๐
๒๕๑๙ ^๑	๔๔	๒๗,๘๓๘.๕๑	๒๑.๔๒
๒๕๒๐	๑๑๒	๓๗,๘๕๔.๕๔	๓๕.๙๖
๒๕๒๑	๑๑๓	๕๔,๕๐๐.๑๐	๔๕.๐๕
๒๕๒๒ ^๒	๑๑๓	๕๔,๗๓๗.๕๐	(๐.๓๐)

ที่มา : บันทึกประกอบคำบรรยาย ธุรกิจของบริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์และบริษัท เครดิตฟองซิเออร์ โดย นวรัตน์ เลขะกุล อดีตหัวหน้าหน่วยวิเคราะห์บริษัทเงินทุนและบริษัทหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย หน้า ๓

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ตัวเลขตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๙ ได้รับจากรายงานงบดุลประจำปีของบริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นตัวเลขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับจากรายงานที่กำหนดให้บริษัทเงินทุนจัดส่งมาให้

^๒ตัวเลขสิ้นสุดกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

ตารางที่ ๔

สถิติสำคัญของสถาบันการเงินในประเทศไทย ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๑

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อสถาบันการเงิน	ปีที่เริ่ม ดำเนินการ	จำนวนสาขา งานใหญ่	จำนวน สาขา	เงินฝากหรือ เทียบเท่า	เงินกู้ยืม ^ก	เงินออม ^ข ส่วนบุคคล	เงินกองทุน	เงินให้กู้ยืม	เงินลงทุน	สินทรัพย์ทั้งสิ้น
๑. ธนาคารพาณิชย์	๒๔๓๑	๓๐	๑,๒๖๔	๑๕๘,๕๖๓.๗	๓๓,๑๕๐.๐	๑๑๕,๕๖๘.๒	๑๕,๐๕๕.๖	๑๕๘,๖๐๐.๐	๒๗,๖๑๕.๒	๒๑๘,๒๔๐.๕
๒. บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุน สหกรณ์	(๒๕๑๒)	๑๑๓	๓๒	๓๖,๖๗๘.๕	๕,๘๗๓.๕	๒๒,๓๒๖.๐	๕,๓๕๐.๖	๔๕,๑๒๗.๕	๕,๘๖๕.๒	๕๕,๓๕๖.๕
๓. ธนาคารออมสิน	๒๕๔๔	๑	๓๕๕	๑๗,๒๐๒.๖	-	๑๕,๓๖๖.๖	๑,๗๖๕.๘	๖๕๗.๘	๑๗,๖๐๒.๓	๑๗,๕๐๓.๕
๔. ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร	๒๕๐๔	๑	๕๘	๗,๕๐๖.๕	๒,๘๗๘.๓	๔๒๖.๘	๑,๘๑๓.๘	๕,๗๐๓.๓	-	๑๒,๕๕๕.๘
๕. สหกรณ์การเกษตร	๒๕๔๔	๘๑๕	-	(๗๓๒.๐)	(๓,๕๕๕.๕)	(๗๓๒.๐)	(๑,๐๖๘.๒)	(๓,๖๑๓.๑)	(๒๑๑.๑)	(๕,๕๕๓.๓)
๖. บริษัทประกันชีวิต	๒๔๗๖	๑๑	๓๑๖	๓,๕๐๖.๗	๑๐.๕	๓,๕๐๖.๗	๑๖๐.๕	๑,๕๕๕.๖	๑,๒๗๑.๖	๕,๐๕๓.๐
๗. ธนาคารอาหารสงเคราะห์	๒๕๔๖	๑	-	๓,๓๖๘.๕	๑,๒๐๕.๐	๕๑๓.๑	๓๖๖.๕	๒,๖๖๖.๗	๐.๕	๕,๕๕๕.๓
๘. สหกรณ์ออมทรัพย์	๒๕๔๔	๒๖๐	-	๒,๑๕๕.๕	๑๓๖.๕	๒,๑๕๕.๕	๒,๒๕๕.๓	๒,๕๗๕.๖	๑.๓	๒,๖๗๓.๐
๙. บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม	๒๕๐๒	๑	๓	-	๑,๕๖๘.๘	-	๒๕๑.๕	๒,๑๖๑.๕	๖๖.๕	๒,๕๗๗.๑
๑๐. โรงรับจำนำ	๒๕๑๔	๓๐๑	-	-	(๑,๑๕๕.๑)	-	(๖๐๕.๑)	(๑,๖๕๕.๒)	-	(๒,๐๖๕.๕)
๑๑. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	(๒๕๑๒)	๓๓	-	๕๖๘.๕	๘๖๑.๕	๑๑๕.๑	๕๗๕.๖	๑,๒๕๕.๕	๑๑๗.๗	๒,๒๖๐.๗
๑๒. สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรม ขนาดย่อม ^{๑๐}	๒๕๐๗	๑	-	-	-	-	๕๖.๖	๑๒๖.๑ ^{๑๐}	-	๒๐๕.๑ ^{๑๐}
รวม		๑,๕๖๘	๒,๐๖๓	๒๓๕,๖๓๓.๐	๕๕,๘๗๗.๘	๑๖๑,๐๕๘.๕	๒๕,๗๖๕.๕	๒๓๒,๕๖๘.๒	๕๑,๗๑๕.๖	๓๒๐,๕๕๕.๗

^กตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าโดยประมาณ

^ขข้อมูล ณ สิ้นกันยายน ๒๕๒๑

^๑รวมตัวแทนอำเภอ ๓๕ แห่ง

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

^๑ไม่รวมบริษัทสหกรณ์

^๒รวมพันธบัตรออมสิน และสลากออมสิน

^๑รวมหุ้นกู้

^๓รวมเงินกองทุนของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งถือเสมือนเป็นเงินออม

^๑รวมเงินฝากขององค์การที่ไม่แสวงหากำไร

^๑เงินสำรองประกันชีวิต

^{๑๐}เงินกู้ยืมโดยออกตั๋วสัญญาใช้เงิน

^{๑๐}รวมเงินให้กู้ยืมแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมของธนาคารกรุงไทย

ตารางที่ ๖
เงินฝากส่วนบุคคลที่สถาบันการเงินต่าง ๆ

ปี	ธนาคารพาณิชย์		บริษัทเงินทุน		ธนาคารออมสิน		สถาบันการเงินอื่น		รวม	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
๒๕๐๖	๖,๐๘๑.๒	๗๒.๐๘	-	-	๑,๖๕๐.๑	๑๙.๕๖	๗๐๕.๒	๘.๓๖	๘,๔๓๖.๕	๑๐๐
๒๕๐๗	๗,๓๐๕.๗	๖๙.๙๗	-	-	๒,๓๙๘.๘	๒๒.๕๗	๗๗๗.๓	๗.๐๖	๑๐,๔๘๑.๘	๑๐๐
๒๕๐๘	๘,๕๖๕.๘	๖๙.๒๕	-	-	๒,๘๙๑.๕	๒๓.๖๕	๘๖๗.๗	๗.๑๐	๑๒,๒๒๕.๐	๑๐๐
๒๕๐๙	๑๑,๒๕๕.๙	๗๑.๑๖	-	-	๓,๕๗๑.๙	๒๒.๕๘	๙๘๙.๙	๖.๒๖	๑๕,๘๑๗.๖	๑๐๐
๒๕๑๐	๑๓,๓๙๙.๐	๗๑.๑๐	-	-	๔,๒๕๐.๖	๒๒.๖๕	๑,๑๗๖.๒	๖.๒๖	๑๘,๘๒๕.๘	๑๐๐
๒๕๑๑	๑๕,๘๘๘.๐	๗๒.๕๕	-	-	๕,๘๐๖.๑	๒๑.๙๖	๑,๒๑๑.๓	๕.๕๓	๒๒,๙๐๕.๔	๑๐๐
๒๕๑๒	๑๘,๘๓๘.๙	๗๒.๙๕	๑๑๓.๘	๐.๕๕	๕,๒๘๐.๒	๒๐.๕๕	๑,๕๕๐.๗	๖.๑๖	๒๕,๘๒๓.๖	๑๐๐
๒๕๑๓	๒๑,๕๘๕.๙	๗๓.๘๐	๒๖๙.๗	๐.๘๙	๕,๖๕๖.๘	๑๙.๙๕	๑,๘๘๒.๒	๖.๓๒	๒๙,๓๒๔.๖	๑๐๐
๒๕๑๔	๒๖,๖๘๐.๙	๗๕.๖๓	๖๗๙.๙	๑.๙๐	๖,๑๘๑.๒	๑๗.๒๕	๒,๒๐๙.๑	๖.๑๘	๓๕,๗๕๑.๑	๑๐๐
๒๕๑๕	๓๑,๖๓๑.๑	๗๕.๘๕	๑,๖๕๘.๙	๓.๕๙	๗,๕๐๗.๑	๑๖.๒๓	๒,๕๖๘.๓	๕.๓๓	๔๑,๓๖๕.๔	๑๐๐
๒๕๑๖	๔๒,๓๐๕.๗	๗๒.๕๒	๓,๑๗๗.๐	๕.๕๗	๘,๕๗๒.๒	๑๖.๓๐	๓,๑๕๒.๘	๕.๕๑	๕๗,๐๙๖.๗	๑๐๐
๒๕๑๗	๕๕,๐๙๓.๕	๗๒.๓๗	๖,๒๗๕.๐	๘.๙๐	๑๐,๕๐๙.๘	๑๕.๐๕	๓,๘๗๕.๒	๕.๑๘	๗๕,๗๕๓.๕	๑๐๐
๒๕๑๘	๖๕,๕๑๐.๒	๗๕.๒๕	๗,๓๖๖.๓	๙.๒๓	๑๐,๘๓๕.๙	๑๖.๒๐	๔,๗๓๑.๓	๕.๓๓	๘๘,๗๔๓.๗	๑๐๐
๒๕๑๙	๘๐,๘๖๖.๓	๗๕.๕๕	๙,๘๖๕.๙	๙.๑๐	๑๑,๕๓๕.๙	๑๖.๐๒	๕,๗๓๒.๕	๕.๖๕	๑๐๘,๐๐๐.๐	๑๐๐
๒๕๒๐	๙๕,๕๕๕.๐	๗๓.๙๕	๑๕,๐๓๐.๙	๑๐.๕๖	๑๓,๗๒๗.๖	๑๐.๑๕	๗,๓๓๓.๕	๕.๕๕	๑๓๑,๖๕๑.๐	๑๐๐
๒๕๒๑	๑๑๕,๕๒๕.๒	๗๑.๗๑	๒๒,๓๓๒.๐	๑๓.๖๖	๑๕,๓๖๒.๖	๙.๕๕	๗,๘๗๕.๖	๕.๘๕	๑๖๑,๐๙๕.๔	๑๐๐
เฉลี่ย		๗๒.๖๒		๖.๒๓		๑๗.๕๗		๖.๐๗		๑๐๐

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๗

เงินที่กู้ยืมของสถาบันการเงินต่าง ๆ

ปี	ธนาคารพาณิชย์		บริษัทเงินทุน		ธนาคารออมสิน		สถาบันการเงินอื่น		รวม	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
๒๕๐๖	๘,๗๘๖.๕	๘๘.๒๓	-	-	๗๖๘.๑	๗.๓๖	๓๘๘.๖	๕.๐๑	๙,๙๔๓.๒	๑๐๐
๒๕๐๗	๑๐,๕๕๖.๐	๙๐.๗๘	-	-	๖๘๘.๖	๕.๙๐	๓๘๗.๒	๓.๓๖	๑๑,๖๗๗.๘	๑๐๐
๒๕๐๘	๑๒,๗๗๘.๔	๙๒.๘๙	-	-	๕๗๘.๗	๔.๑๙	๕๖๕.๖	๓.๓๗	๑๓,๙๒๓.๗	๑๐๐
๒๕๐๙	๑๕,๐๗๓.๙	๙๔.๖๕	-	-	๓๗๘.๙	๒.๓๕	๔๗๖.๘	๓.๐๐	๑๕,๙๓๐.๖	๑๐๐
๒๕๑๐	๑๗,๒๕๘.๐	๘๘.๗๘	-	-	๒๘๘.๕	๑.๕๑	๑,๖๗๓.๙	๘.๗๑	๑๙,๒๒๐.๔	๑๐๐
๒๕๑๑	๒๐,๐๙๓.๓	๙๖.๘๒	-	-	๓๐๗.๙	๑.๓๓	๒,๗๕๖.๘	๑๑.๘๕	๒๓,๑๕๘.๐	๑๐๐
๒๕๑๒	๒๓,๓๙๗.๒	๙๘.๓๓	๔๒๗.๘	๑.๙๑	๓๒๖.๘	๑.๑๘	๓,๕๘๑.๙	๑๖.๕๘	๒๓,๑๕๒.๗	๑๐๐
๒๕๑๓	๒๘,๑๙๓.๗	๙๘.๐๘	๘๕๖.๕	๒.๕๑	๔๑๙.๓	๑.๒๕	๔,๐๗๖.๙	๑๖.๑๖	๒๙,๔๘๖.๕	๑๐๐
๒๕๑๔	๓๑,๕๖๘.๒	๙๐.๙๕	๒,๑๖๒.๙	๕.๙๕	๔๐๐.๘	๑.๐๓	๕,๘๖๖.๐	๑๖.๕๘	๓๔,๑๓๗.๙	๑๐๐
๒๕๑๕	๓๕,๖๕๖.๖	๙๖.๕๐	๕,๒๘๐.๐	๑๑.๓๑	๓๗๗.๙	๐.๘๑	๕,๓๕๘.๓	๑๖.๕๘	๔๖,๖๖๘.๓	๑๐๐
๒๕๑๖	๔๑,๑๘๘.๒	๙๕.๓๙	๑๐,๐๕๕.๗	๑๕.๘๑	๓๒๓.๕	๐.๘๘	๖,๓๒๖.๙	๑๖.๑๖	๕๗,๘๙๔.๓	๑๐๐
๒๕๑๗	๖๗,๖๗๘.๕	๙๓.๐๘	๑๖,๑๙๘.๑	๑๗.๕๙	๓๒๖.๙	๐.๓๙	๘,๕๐๓.๖	๑๕.๐๗	๘๒,๖๐๖.๑	๑๐๐
๒๕๑๘	๘๑,๓๐๒.๓	๙๑.๐๓	๒๐,๕๙๓.๗	๑๗.๙๐	๓๒๙.๑	๐.๒๙	๑๒,๓๓๕.๘	๑๕.๐๗	๑๑๔,๘๖๑.๙	๑๐๐
๒๕๑๙	๙๕,๑๕๕.๙	๖๕.๑๕	๒๕,๖๒๗.๑	๑๘.๓๓	๕๕๘.๖	๐.๓๓	๑๖,๗๖๕.๕	๑๒.๑๙	๑๓๗,๕๐๗.๑	๑๐๐
๒๕๒๐	๑๒๑,๗๖๘.๗	๖๘.๖๒	๓๓,๖๕๖.๗	๑๘.๘๗	๖๖๖.๙	๐.๓๘	๒๑,๓๖๕.๐	๑๖.๐๓	๑๕๗,๘๕๗.๓	๑๐๐
๒๕๒๑	๑๕๘,๖๐๐.๐	๖๘.๒๐	๔๘,๑๒๗.๙	๒๐.๖๙	๖๕๗.๘	๐.๒๘	๒๕,๑๘๖.๕	๑๖.๘๓	๒๓๒,๕๖๘.๒	๑๐๐
เฉลี่ย		๘๐.๘๗		๑๒.๙๕		๑.๘๕		๕.๒๐		๑๐๐

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๕

การกระจายตามขนาดและสัดส่วนความสำคัญในสินทรัพย์รวม

ขนาดบริษัท	ปีรวม ๒๕๖๖		ปีรวม ๒๕๖๗		ปีรวม ๒๕๖๘	
	จำนวนบริษัท	สัดส่วนของสินทรัพย์รวม	จำนวนบริษัท	สัดส่วนของสินทรัพย์รวม	จำนวนบริษัท	สัดส่วนของสินทรัพย์รวม
๑. ๕๐๐ ล้านบาทและมากกว่า	๑๖	๕๓.๔๖	๑	๒๔.๔๕	๕	๒๖.๖๕
๒. ๓๐๖-๔๙๙ ล้านบาท	๕	๑๑.๗๖	๔	๑๔.๑๘	๖	๑๖.๕๓
๓. ๑๐๑-๓๐๕ ล้านบาท	๑๗	๑๗.๗๕	๔	๑๖.๕๕	๗	๑๕.๒๕
๔. ๓๐-๙๙ ล้านบาท	๑๗	๑๖.๕๖	๒๐	๒๐.๕๗	๑๖	๒๑.๐๕
๕. ๑๐-๒๙ ล้านบาท	๓๕	๑๓.๕๖	๓๓	๑๕.๗๕	๓๗	๑๖.๒๕
๖. ต่ำกว่าร้อยล้านบาท	๑๖	๑.๕๖	๓๕	๕.๕๖	๓๕	๖.๕๖
รวม	๑๑๑	๑๐๐.๐๐	๑๑๓	๑๐๐.๐๐	๑๑๐	๑๐๐.๐๐
สินทรัพย์รวมทั้งระบบ	๕๕,๓๕๗.๐		๓๕,๒๕๗.๖		๒๗,๔๓๕.๑	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* เป็นส่วนหนึ่งของสรุปรายงานประจำปีของบริษัท